

Gemeente Dalfsen
T.a.v. Gemeenteraad
Raadhuisstraat 1
7721 AX DALFSEN

Dalfsen, 15 december 2023

Betreft: Bewonersverzoek tot verlenging van oplevering opdracht Dalfserveld-West

Geachte Gemeenteraad van Dalfsen,

In december 2021 schrokken wij van het voorgenomen besluit van de gemeente Dalfsen om onze omgeving aan te wijzen als zoekgebied voor grootschalige duurzame energieproductie. U gaf ons twee jaar de tijd om te komen met een gezamenlijk energieplan. Er volgde een bewogen tijd met veel vragen, zorgen en emoties. In deze brief nemen wij u mee in het proces van de afgelopen twee jaar, de huidige status en onze visie voor een vervolg.

Opdracht

Voor het coördineren van deze rol heeft de gemeente Dalfsen LEIS begin 2022 een opdracht verstrekt om samen met de lokale omgeving de volgende gezamenlijk gedragen doelen op te leveren:

- gebiedsvisie
- basis-energieplan
- plan van aanpak t.a.v. de lokale landbouwopgave

De basis van de opdracht is om door middel van bijeenkomsten en keukentafelgesprekken stap voor stap de mogelijkheden en belemmeringen te verkennen. Het streven was om eind 2022 een gebiedsvisie c.q. toekomstbeeld gereed te hebben en eind 2023 een basisopzet voor een energieplan.

Inhoud op te leveren onderwerpen

Gebiedsvisie

Aanleiding voor het gebiedsproces in 2022 is de wens voor een gebiedsovereenkomst. Deze overeenkomst dient te worden gesloten tussen de gemeente, bewoners en grondeigenaren van het gebied. In deze overeenkomst komen de uitgangspunten en randvoorwaarden voor duurzame kansen in Dalfserveld-West. De overeenkomst past binnen de ruimtelijke kaders. Uitgangspunt voor die

kaders is de gebiedsovereenkomst. Hierna kan het energieplan worden uitgewerkt: hoe gaan we het doen en wie gaat wat doen.

In het gebiedsproces worden verschillende keuzemenu's samengesteld door externe vakspecialisten, met betrekking tot landschap, landbouw, water en ecologie. De bewoners kunnen zich door middel van deze keuzemenu's inhoudelijk laten informeren en adviseren.

De meningen over onderwerpen zoals herstel van biodiversiteit en landschap blijken breed uiteen te lopen. Er zijn zorgen over de sociale samenhang in het gebied, de regionale ontwikkelingen en de landelijke discussies over bijvoorbeeld stikstof.

De gezamenlijke gebiedsvisie is eind 2022 dan ook niet vastgelegd en er is een vervolg gemaakt richting het energieplan.

Basis-Energieplan

In dit breed gedragen energieplan staat op hoofdlijnen onder welke voorwaarden, op welke wijze en op welke locaties grootschalig duurzame energie opgewekt kan worden in het zoekgebied. Het energieplan vormt dan de basis voor de vervolgstappen zoals vergunningverlening, ontwikkeling en realisatie.

Een onder de bewoners uitgevoerde enquête in november 2023 laat zien dat 50% van de bewoners denkt dat de gemeente / provincie / projectontwikkelaars tot de conclusie zullen komen dat windmolens niet inpasbaar zijn in het gebied.

De overige 50% is verdeeld; zij voelen zich gedwongen om een energieplan te maken vanwege de druk die zij vanuit gemeente en Provincie ervaren. Daarnaast hebben de onderzoeken van het afgelopen jaar onvoldoende basis geleverd voor een gebied gedragen energieplan.

Een basis-energieplan is dan ook nog niet vastgelegd.

Plan van aanpak t.a.v. de lokale landbouwopgave

In januari 2023 is op verzoek van de agrariërs aan de opdracht toegevoegd het uitwerken van een door het gebied gedragen plan van aanpak met betrekking tot de landbouwopgave. Hiervoor dienen kansen en bedreigingen voor de landbouwbedrijven in Dalfserveld-West in kaart te worden gebracht.

Voor een toelichting hierop verwijzen wij u naar de eindrapportage, welke binnenkort wordt opgeleverd door LEIS.

Partijen

De gemeente coördineert en faciliteert het gebiedsproces. LEIS is als onafhankelijke partij ingeschakeld om als spreekbuis, ondersteuner en uitvoerder voor de bewoners op te treden. Tevens zijn er diverse externe onafhankelijke partijen betrokken voor onderzoeken en presentaties.

Terugblik

In 2022 zijn keukentafelgesprekken gevoerd en vanaf februari 2022 is gestart met bewonersavonden die maandelijks plaatsvonden in het Roode Hert te Dalfsen. Op 17 november 2023 vond de laatste bewonersavond plaats. Daarnaast hebben diverse werkgroep bijeenkomsten plaatsgevonden van bewoners die zich richtten op specifieke onderwerpen en onderzoeken.

Voor een uitgebreide uiteenzetting van alle inspanningen die wij de afgelopen anderhalf jaar hebben geleverd, verwijzen wij u naar de eindrapportage, welke binnenkort wordt opgeleverd door LEIS.

Tussentijdse resultaten

Onderstaand een korte opsomming van de voorlopige resultaten namens de bewoners:

- De gewenste duurzame energieproductie van 100 tot 150 Gwh is technisch onmogelijk. Zonneparken gaan ten koste van waardevolle landbouwgrond en recent heeft de provincie dit ook geblokkeerd. Wij hebben onderzocht hoeveel windmolens technisch mogelijk zijn en hieruit blijkt dat dit beperkt is. Op basis van de gangbare afmetingen en mogelijk nieuwe landelijke normen verwachten wij dat hooguit twee windmolens mogelijk zijn. Mogelijk leveren deze molens 40 Gwh op. Verder onderzoek hiernaar is noodzakelijk.
- We hebben ook gesprekken gevoerd over biogasproductie. In ons gebied zijn een aantal grote boerderijen aanwezig met voldoende mest voor kleinschalige mono-vergisters. We willen onderzoeken of bijvoorbeeld een coöperatieve biogas-hub mogelijk is. Ook hiermee wordt duurzame energie geproduceerd met een geschatte omvang van vijf Gwh. Daarbij onderzoeken we ook de mogelijkheden voor stikstofkrakers en mestreductie.
- We hebben ook in beeld gebracht of meer zonnedaken mogelijk zijn. Ongeveer 50% van de grote daken hebben al zonnepanelen en als we alle daken voorzien van panelen dan levert dit maximaal vijf Gwh op.
- Ook zijn al diverse erfmolens geplaatst en ook dit aantal kan nog uitgebreid worden. Ook dit levert gezamenlijk twee Gwh aan duurzame energie op. Voor zonnedaken en erfmolens is over het algemeen voldoende draagvlak maar dit vraagt nog veel onderzoek en ruimte op het stroomnetwerk.
- Wij verwachten de komende tijd veel veranderingen op landbouwgebied. De meeste bedrijven zijn gezond en hebben perspectief. Verkaveling kan op diverse plekken wel beter. Enkele bedrijven zullen wellicht stoppen en mogelijk liggen ongewenste grondtransacties met externe partijen op de loer. Wij willen ons inspannen voor een zorgvuldige ruilverkaveling tussen de bestaande agrarische ondernemers. Begeleiding is daarbij gewenst. Waar mogelijk zal daarbij ruimte gezocht worden voor kleinschalig landschaps- en natuurherstel.
- Wij zien over het algemeen een toename van het aantal burgerwoningen in het buitengebied van Dalfsen. Nieuwkomers zijn welkom maar het aantal moet in balans zijn. Momenteel is de hoeveelheid agrariërs en niet agrariërs in Dalfserveld West in balans en we hebben respect voor elkaar. We willen daarom een borging dat de komende tien jaar deze balans niet wordt verstoord door meer woningbouw.

Visie van de bewoners

In het gebied is, conform de opdracht die ons is gegeven, gezocht naar mogelijkheden. Ook naar het draagvlak onder de bewoners is onderzoek gedaan. Voorlopig blijkt er geen overtuigende meerderheid voorstander te zijn van grootschalige opwekking van duurzame energie in Dalfserveld-West.

Zorgen over de haalbaarheid zijn met name de drijfveer hiervan. Er is dan ook unaniem besloten dat nader onderzoek noodzakelijk is om tot een gebied gedragen energieplan te komen. Hierin dienen de landbouwopgaven zoals verkaveling en woningbouw te worden meegenomen.

Verzoek

Naar aanleiding van de resultaten en onze eigen bevindingen, verzoeken wij de Gemeenteraad om een voortzetting van de zoektocht om zo tot een betrouwbare uitkomst te komen.

Voor wij, de bewoners van Dalfserveld-West, bereid zijn vervolgstappen te zetten, stellen wij de volgende uitgangspunten en hebben wij de volgende verzoeken:

Uitgangspunten

- Wij willen in ons gebied minimaal de komende tien jaar niet opnieuw geconfronteerd worden met een soortgelijke gedwongen energieproductie.
- Wij formuleren normen voor leefbaarheid en verwachten dat deze worden meegenomen.
- Overigens lopen er nog bepalende onderzoeken, waaronder een toegezegd geluidsonderzoek met analyse.

Verzoeken

- Tevens verzoeken wij de gemeente Dalfsen, zolang het proces loopt, ons gebied te beschermen tegen commerciële partijen en woningbouw.
- We denken aan een jaar voldoende te hebben en vragen de Gemeenteraad budget beschikbaar te stellen voor vervolgonderzoeken, overleggen, externe begeleiding, om zo te komen tot een gebied gedragen energieplan, inclusief landbouwopgaven.
- Wij verwachten qua budget hetzelfde nodig te hebben als in 2023.

Wanneer u instemt met bovenstaande, dan zullen wij een plan van aanpak uitwerken en uitvoeren. Uiteraard wordt u in de tussentijd op de hoogte gehouden van de vorderingen.

Mocht bovenstaande toelichting wensen, dan gaan wij graag met de Gemeenteraad in gesprek.

Wij verzoeken de Gemeenteraad zekerheid te verstrekken over de uitgangspunten en instemming te verlenen.

Met vriendelijke groet,

Namens bewoners en grondeigenaren van Dalfserveld-West,

Lokale Energie Initiatieven Stimulering B.V. (LEIS)

Hennie Luten

@leis.nu